

สรุปผลการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ (KM Day)

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

เรื่อง NQI ขับเคลื่อน Smart OAP อย่างไร (How to Drive Smart OAP by NQI)

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมชั้น ๒ อาคาร ๑๐ ปส.

บทนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของหน่วยงาน ถือเป็นภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องตระหนักและดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานเฉพาะด้านที่มีความสำคัญเช่น สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศ การกำหนดจัดกิจกรรม KM Day ของ ปส. ถือเป็นหนึ่งในแนวทางบริหารและจัดการความรู้ขององค์กร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอด รวมทั้งต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ในตัวองค์กรและบุคลากร เพื่อให้บุคลากร ปส. สามารถเข้าถึงความรู้ นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร เพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างเป็นระบบ

คณะกรรมการจัดการองค์ความรู้ (KM) และผู้บริหารของ ปส. เล็งเห็นความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ (NQI) ที่แต่ละหน่วยงานได้ยึดแนวทางและนำมาปฏิบัติตามส่งเสริมการยกระดับ และผลักดันการผลิตสินค้าและบริการของประเทศให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งยังเป็นหลักการส่วนหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่ ระบบ และแนวทางการดำเนินงานของปส. ได้นำมาประยุกต์ และใช้กับองค์กร จึงกำหนดจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ภายในปส. (KM Day) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อนำความรู้ หลักการทำงานทางโครงสร้างดังกล่าว มาถ่ายทอดแก่บุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำองค์ความรู้ไปต่อยอดการทำงาน และนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้เติบโตได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ

ผู้เข้าร่วม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วยบุคลากร ปส. จำนวนทั้งสิ้น ๘๑ คน จากหน่วยงานภายใน ดังนี้

ผู้บริหาร	จำนวน	๑๐	คน
กยผ.	จำนวน	๓๔	คน
กพม.	จำนวน	๒๐	คน
กอญ.	จำนวน	๕	คน
กตส.	จำนวน	๔	คน
สลก.	จำนวน	๖	คน
กกม.	จำนวน	๑	คน
กพร.	จำนวน	๑	คน
กตบ.	จำนวน	๐	คน

วิทยากร

วิทยากรจำนวน ๒ คน ได้แก่ นางรัชดา เหมปฐวี รองเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และ ดร.วิฑิต ผึ้งกัน นักฟิสิกส์รังสีชำนาญการพิเศษ กองพัฒนาระบบและมาตรฐานกำกับดูแลความปลอดภัย (กพม.)

รูปแบบการดำเนินกิจกรรม

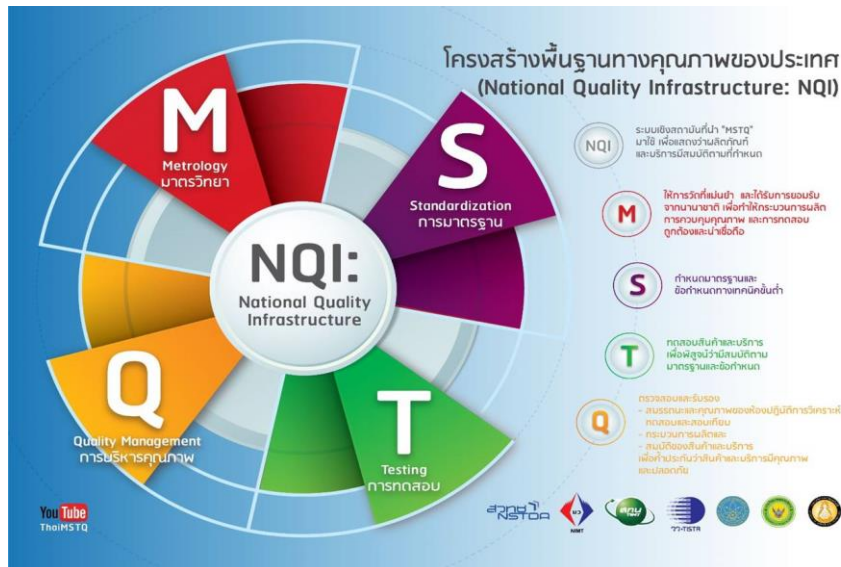
บรรยายให้ความรู้เรื่อง **NQI คืออะไร และสามารถนำมาใช้ขับเคลื่อน ปส. ให้พัฒนาได้อย่างไร** โดยนางรัชดา เหมปฐวี รองเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และดร.วิฑิต ผึ้งกัน นักฟิสิกส์รังสีชำนาญการพิเศษ สรุปได้ดังนี้

๑. ที่มา และความสำคัญของ NQI (โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ)

การกีดกันทางการค้าของโลกปัจจุบันไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของกำแพงภาษีเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แต่มีการหยิบยกประเด็นทางด้าน “คุณภาพ” มาเป็นปัจจัยชี้ขาดที่สำคัญในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น การเร่งพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพอย่างเป็นระบบให้แก่ผลิตภัณฑ์และบริการด้านต่าง ๆ ของประเทศ อาทิ ด้านอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และเทคโนโลยี จึงถือเป็น “หลักประกันสำคัญ” ที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่สังคมที่ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการนำแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ (National Quality Infrastructure : NQI) เข้ามามีบทบาทและเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมเชิงเศรษฐกิจของชาติ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานระดับชาติหลายองค์กรร่วมกันผลักดันองค์ประกอบหลัก ๔ ส่วน ภายใต้น QI ดังนี้

๑. **มาตรวิทยา (Metrology)** เพื่อพัฒนาโครงสร้างระบบมาตรวิทยาของชาติ ให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพทางการวัดด้านต่าง ๆ สำหรับรองรับต่อกิจกรรมการสอบเทียบเครื่องมือวัดของห้องปฏิบัติการสอบเทียบ ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์และทดสอบ และภาคอุตสาหกรรม นำไปสู่ความน่าเชื่อถือ รวมถึงการยอมรับทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ
๒. **การกำหนดมาตรฐาน (Standardization)** ทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการต่าง ๆ
๓. **การทดสอบ (Testing)** ทำหน้าที่ทดสอบผลิตภัณฑ์เพื่อหาหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าผลิตภัณฑ์มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่
๔. **การจัดการระบบคุณภาพ (Quality Management)** ทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองว่าหน่วยที่ให้บริการทดสอบ บริการสอบเทียบ และบริการตรวจสอบความเป็นไปตามข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์และบริการ ว่ามีความสามารถทางวิชาการ มีสมรรถนะ และดำเนินการในห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานการวัดเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมหรือไม่

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) โดยคณะทำงานโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ ของหน่วยงานในสังกัด วท. ได้แก่ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทน.) เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการทำงานภายใต้โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศที่มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของชาติ โดยยกประเด็นของคุณภาพอุตสาหกรรมอาหาร ได้ดำเนินการพัฒนา ตรวจสอบ กำกับ ดูแล และปฏิบัติการกิจภายใต้แนวทางการทำงานทางโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นมา โดยอาศัยความร่วมมือกันในแต่ละหน่วยงาน อาทิ บูรณาการการจัดทำฐานข้อมูลห้องปฏิบัติการทดสอบในภาพรวมทั้งระบบของประเทศให้สามารถเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และง่ายต่อการสืบค้นของผู้ใช้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มดำเนินการพัฒนาระบบการให้บริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบเบ็ดเสร็จ ของ วท. (MOST One Stop Service) ระยะแรกเน้นการบริการด้านทดสอบ/สอบเทียบ โดยระบบจะให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร ลดระยะเวลาในการให้บริการ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดสากล นับเป็นก้าวที่สำคัญในการเชื่อมโยงและบูรณาการเครื่องมือและปัจจัยเอื้อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน วท. ให้เป็นระบบ ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งเป็นแนวทางให้แต่ละหน่วยงานภายใต้สังกัด เช่นเดียวกับ ปส. นำระบบการทำงานแบบ One Stop service มาปฏิบัติใช้อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และเป็นระบบยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมมาตรฐาน ของคุณภาพของสินค้าหรือการให้บริการ

รูปที่ ๑ องค์ประกอบ NQI โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ (MSTQ) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในความรับผิดชอบของ วท.

๒. แนวปฏิบัติในการนำ NQI เพื่อใช้ขับเคลื่อนภารกิจหน้าที่ของ ปส.

ปส. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีที่ก่อให้เกิดไอออนภายในประเทศ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ภายใต้การบังคับใช้ พ.ร.บ. พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ คือ

๑. การกำกับดูแลความปลอดภัยจากการใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทย
๒. แผนปฏิบัติการของนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
๓. การเฝ้าระวัง และเตรียมความพร้อมในการระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ของประเทศ
๔. พันธกรณีระหว่างประเทศ ภายหลังจากการบังคับใช้ พ.ร.บ. และข้อตกลงความร่วมมือกับทบวง การพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA)
๕. มาตรฐานวิทยารังสีเพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ(NQI) ด้านนิวเคลียร์ และรังสี

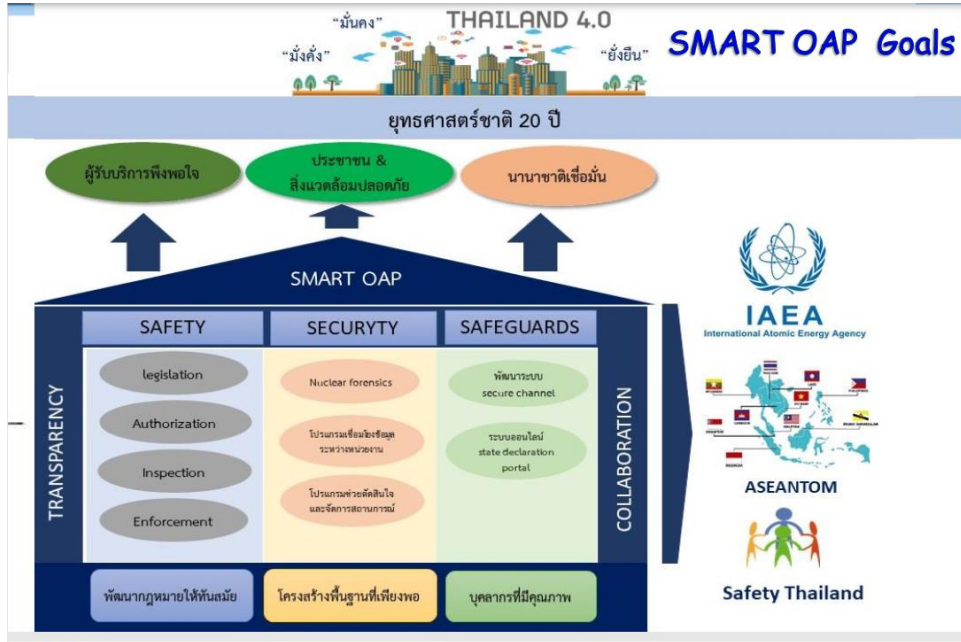
โดยบทบาททั้ง ๕ ข้อของ ปส. มุ่งสู่เป้าหมายในการเป็นองค์กรอัจฉริยะ (Smart OAP) เพื่อบรรลุ Smart OAP goals ซึ่งประกอบด้วย

Smart OAP ประกอบด้วย ๕ หลักการสำหรับการตั้งเป้าหมายที่ดี ได้แก่

๑. Specific and Strategic	การกำหนดบทบาท นโยบาย และวิสัยทัศน์องค์กรที่ชัดเจน
๒. Measurable	การปฏิบัติตามนโยบายให้เป็นไปในทิศทางและกรอบเดียวกัน สามารถวัดผลการดำเนินงานได้ตามคุณภาพ
๓. Attainable and Achievable	การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จเป็นไปตามมาตรฐาน
๔. Result-oriented	เชื่อมโยงและตอบโจทย์ภารกิจขององค์กรอย่างชัดเจน
๕. Time Bound	มีขอบเขตเวลา Timeline Milestone ในการปฏิบัติงาน

Smart OAP goals ได้แก่ “*โปร่งใส ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย*” ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้จะดำเนินการโดยยึดหลัก 3S : Safety, Security, Safeguard ประกอบกับความโปร่งใสและความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและระหว่างประเทศ อาทิ เครือข่ายความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีภายในประเทศ เครือข่ายความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีในภูมิภาคอาเซียน (ASEANTOM) และ IAEA เพื่อให้

- (๑) ผู้รับบริการพึงพอใจ
- (๒) ประชาชนและสิ่งแวดล้อมปลอดภัย
- (๓) นานาชาติเกิดความเชื่อมั่น
- (๔) พัฒนากฎหมายให้ทันสมัย
- (๕) มีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ
- (๖) บุคลากรที่มีคุณภาพ

รูปที่ ๒ Smart OAP Goals

และเพื่อให้การดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าวประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องนำระบบ NQI มาประยุกต์ใช้ให้การทำงานอย่างเป็นระบบ เกิดการบูรณาการ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามองค์ประกอบ MSTQ ในกรณีนี้ ปส. ถือเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนระบบ NQI ของประเทศด้านนิวเคลียร์ และรังสี ที่ก่อให้เกิดไอออนอย่างแท้จริง และ NQI ได้เข้ามามีบทบาท รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการทำงานของ ปส. ในหลาย ๆ ด้าน อาทิ

- งานด้านมาตรวิทยารังสี โดยร่วมมือกับ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.) ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านมาตรวิทยาต่าง ๆ ของประเทศ โดย ปส. รับผิดชอบหลักด้านมาตรวิทยารังสี โดยสร้างมาตรฐานและกำกับดูแลความสามารถและความปลอดภัยทางการวัดทางรังสีตามแนวทาง ระเบียบ และมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและการยอมรับความสามารถทางการวัดดังกล่าวในระดับประเทศและนานาชาติ
- อาคารมาตรวิทยารังสีแห่งชาติ
- การบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีอย่างมีระบบและมีมาตรฐาน ใช้เครื่องมือและการสื่อสารที่ทันสมัย สามารถจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- ห้องปฏิบัติการสนับสนุนด้านนิติวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์
- สถานีเฝ้าระวังภัยทางรังสีในอากาศและในน้ำ
- ห้องปฏิบัติการนิเวศวิทยาทางรังสี
- การรับรองมาตรฐานการให้บริการของศูนย์ราชการสะดวก

ซึ่งนอกจาก ปส. จะนำ NQI มาเป็นหลักการหรือแนวปฏิบัติเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านนิเวศสีเขียวและรังสีที่ก่อให้เกิดไอออนภายในประเทศ โดยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบแล้ว ปส. ยังได้ตระหนักในการมีบทบาทต่อสมาคมโลก การให้ความร่วมมือ การบูรณาการและการสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกันทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับนโยบายเพื่อให้ ปส. เป็นองค์กรอัจฉริยะ (Smart OAP) ที่สามารถปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑) ด้านมาตรวิทยารังสีอย่างเที่ยงตรงปลอดภัย

(๒) ด้านมาตรฐานการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิเวศสีเขียวและรังสี ดำเนินการได้ครบถ้วนตาม 3S

(๓) ด้านการทดสอบ สอบเทียบ วิเคราะห์ และประเมินเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

(๔) การบริหารงานและการจัดการคุณภาพงานทุกด้านที่เกี่ยวข้อง

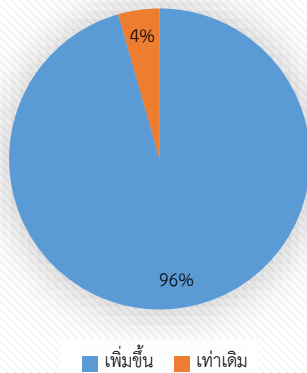
ได้อย่างมีมาตรฐาน สามารถตรวจทานความถูกต้องและความสอดคล้องด้านต่าง ๆ ช่างต้นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การยอมรับและเกิดความเชื่อมั่นต่อ ปส. จากประชาชนและองค์กรทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิเวศสีเขียวและรังสีที่ก่อให้เกิดไอออนของประเทศไทยที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างแท้จริง ส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ หลักการและกระบวนการทำงานด้านนิเวศสีเขียวและรังสีที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ มั่นคง และยั่งยืน

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบุคลากรภายในสำนักงานประมงเพื่อสันติ จำนวนทั้งสิ้น ๘๑ คน มีผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจจำนวนรวม ๔๕ คน โดยความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

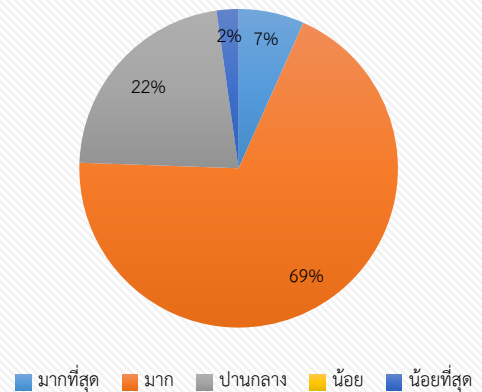
หลังร่วมกิจกรรม ท่านมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อกิจกรรม "อย่างไร"

หลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๖ เท่าเดิม ร้อยละ ๔

หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อกิจกรรมระดับมากที่สุด ร้อยละ ๗ ระดับมาก ร้อยละ ๖๙ ระดับปานกลาง ร้อยละ ๒๒ ระดับน้อยที่สุด ร้อยละ ๒

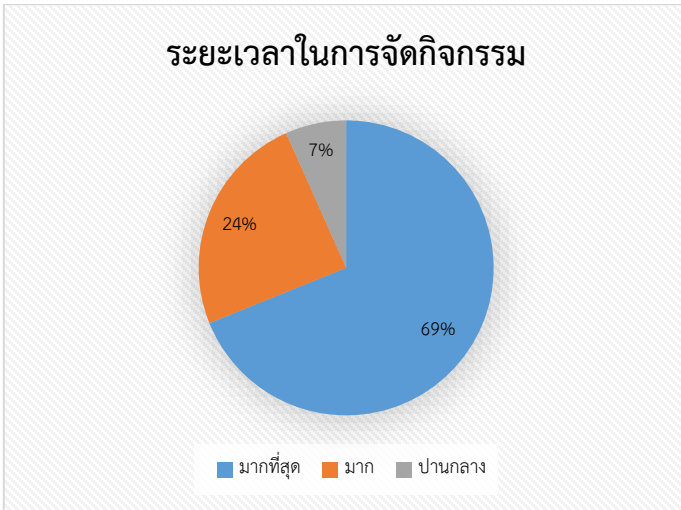
ระดับความรู้ความเข้าใจ

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจ/ความคิดเห็นเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ โดยมีระดับความพึงพอใจ ๕ ระดับ ดังนี้

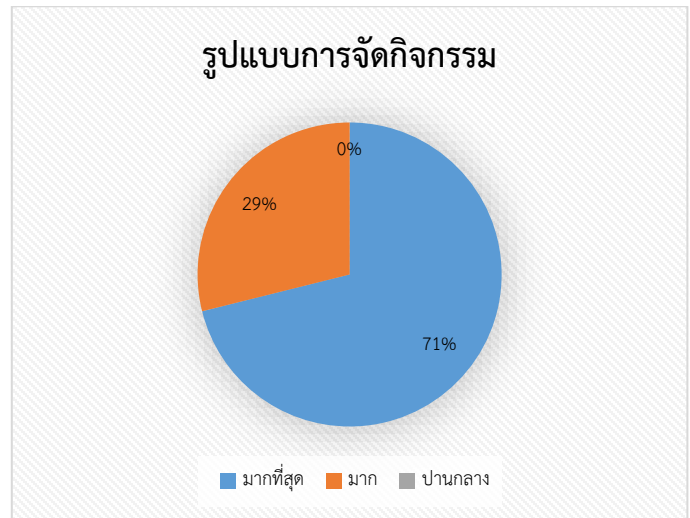
ระดับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คะแนน	๕	๔	๓	๒	๑

ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม

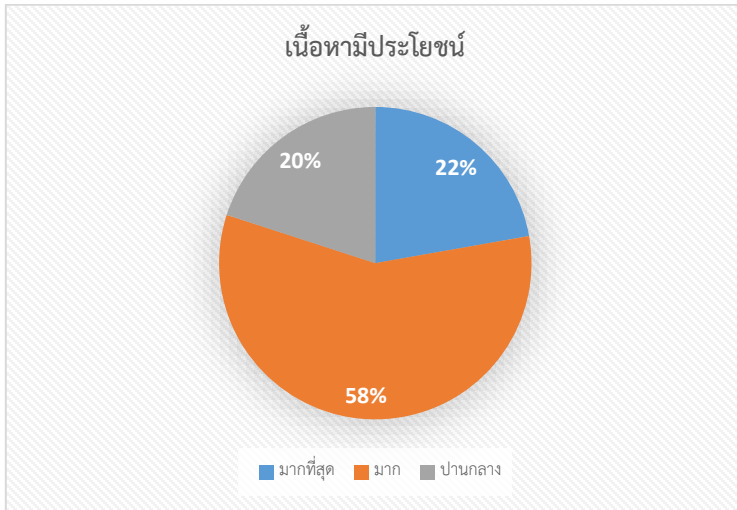

หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่รู้สึกว่ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ ๖๙
มาก ร้อยละ ๒๔
ปานกลาง ร้อยละ ๗

หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้าร่วมใหญ่รู้สึกว่รูปแบบในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ ๗๑
มาก ร้อยละ ๒๙

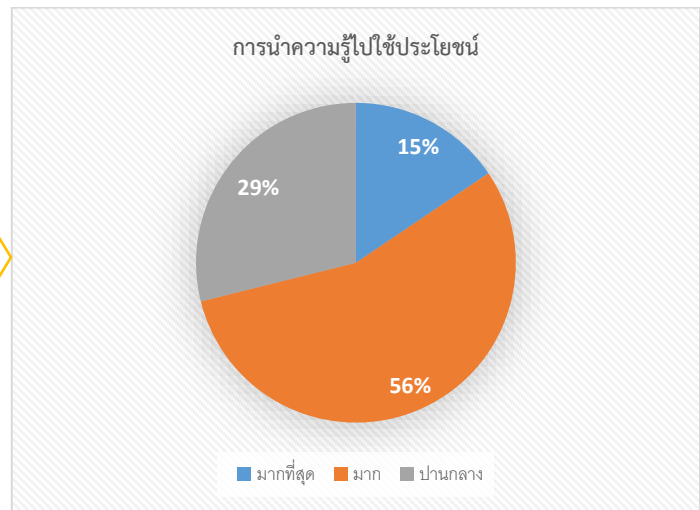

ความรู้สึกต่อการจัดกิจกรรม

หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่รู้สึกว่เนื้อหาในกิจกรรมมีประโยชน์มากที่สุด ร้อยละ ๒๒
มาก ร้อยละ ๕๘
ปานกลาง ร้อยละ ๒๐

หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่ได้ในกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ร้อยละ ๑๕
มาก ร้อยละ ๕๖
ปานกลาง ร้อยละ ๒๙

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. วิทยากร สอดแทรกประสบการณ์ระหว่างการบรรยายเนื้อหาวิชาการได้ดี ทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ขอขอบคุณกิจกรรมดี ๆ ค่ะ

๒. อยากให้มีการจัดกิจกรรมลักษณะนี้อีก และอยากให้ กนผ. ช่วยถ่ายทอดความรู้ด้านนโยบายตัวชี้วัดนโยบาย แนวทางต่างๆ